

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 72/2024 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Lassi Kauttonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtava lainsäädäntöasiantuntija Kaj von Hertzen, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- lakimies Sini Huikuri, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA
- pääekonomisti Joel Kuuva, Hyvinvointiala HALI ry
- pääsihteeri Vertti Kiukas, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annettua lakia.

Ehdotuksen mukaan valtionavustusten takaisinperintä siirrettäisiin sosiaali- ja terveysministeriöltä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) tehtäväksi. STEA on sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimiva erillisviranomainen.

Sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annettu laki on sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myönnettäviin avustuksiin (ns. STEA-avustukset) sovellettava erityislaki. Valtionavustuksiin sovelletaan yleislakina valtionavustuslakia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Valiokunnan mietintö StVM 9/2024 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta annetun lain (284/2023) 5 §:ää siten, että sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myönnettävien avustusten (jatkossa STEA-avustukset) takaisinperintöihin liittyvä toimivalta siirretään sosiaali- ja terveysministeriöltä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselle (STEA). STEA on ministeriön yhteydessä toimiva erillisviranomainen. Esityksen tavoitteena on keventää STEA-avustusten takaisinperintään liittyvää hallinnollista taakkaa.

Tällä hetkellä sosiaali- ja terveysministeriö vastaa STEA-avustusten myöntämisestä ja takaisinperinnästä. STEA-avustusten takaisinperintä perustuu lähtökohtaisesti ministeriön STEAlta pyytämään lausuntoon tai STEAn ministeriölle tekemään esitykseen. Esityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriö ratkaisee vireille tulevat avustuksen takaisinperintäasiat pääsääntöisesti STEAn lausunnon mukaisesti tai vain vähäisin muutoksin. Muilta osin STEA-avustuksiin liittyvä viranomaistoimivalta on STEAlla eli se vastaa järjestöille myönnettävien avustusten hakemuskäsittelystä, maksamisesta, seurannasta ja valvonnasta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esitystä perusteltuna ja kannattaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Ehdotettu muutos selkeyttää, yksinkertaistaa ja nopeuttaa STEA-avustuksiin liittyviä hallinnollisia menettelyjä. Ehdotettu muutos myös mahdollistaa takaisinperintäasioiden käsittelyn integroimisen nykyistä paremmin osaksi STEA-avustusten käytön valvontaa. Lisäksi ehdotettu muutos selkeyttää sosiaali- ja terveysministeriön ja STEAn työnjakoa.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille tarve keventää avustusmenettelyihin liittyvää hallinnollista taakkaa nyt ehdotetun muutoksen lisäksi myös muilta osin erityisesti sosiaali- ja terveysjärjestöjen näkökulmasta. Kesäkuussa 2024 annetun Kansalaisjärjestöstrategian (Valtioneuvoston periaatepäätös kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten kehittämistä: Kansalaisjärjestöstrategia 2023—2027, s. 27) mukaan hallinnollisen taakan keventämisen tavoite korostuu valtionavustussäästöjen myötä, jotta kansalaisjärjestöt voivat kohdentaa säästöjä hallintoon ja välttää säästöjä toimintaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö selvittää nykyisiin avustusmenettelyihin sisältyvän hallinnollisen taakan vähentämistä erityisesti sosiaali- ja terveysjärjestöjen näkökulmasta ja valmistelee sitä koskevat mahdolliset lainsäädännön muutokset.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 72/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö StVM 9/2024 vp

Helsingissä 27.9.2024

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Bella Forsgrén vihr
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Henrik Wickström r
jäsen Ville Väyrynen kok
varajäsen Pekka Aittakumpu kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen